

Santral venöz kateter yerleştirilmesi – Tüneli kafli kateterler

Santral venöz kateter yerleştirilmesi, içi boş bir plastik tüpün (kateter) göğüsteki büyük bir toplardamara yerleştirilmesidir. Santral venöz kateterler, toplardamar yoluyla (intravenöz) besinlerin veya uzun süreli ilaçların verilmesi veya kanın filtrenmesi gibi çeşitli amaçlar için kullanılabilir.

Bu işlemin bana faydası nedir?

En büyük faydası, enjeksiyon veya kanül (el veya kol toplardamarlarına yerleştirilen ve birkaç günde bir değiştirilmesi gereken küçük tüpler) yerleştirmek için tekrarlayan iğne yapılmasına gerek kalmamasıdır. Kateter, boyundaki veya göğsün ön bölgesindeki bir toplardamara yerleştirilir ve bu noktadan göğsün ortasındaki büyük toplardamlara geçer. Kateter ihtiyaç duyulduğu sürece güvenli bir şekilde yerinde bırakılabilir.

İşlem için nasıl hazırlanmalıyım?

İşlemden önce 6-8 saat aç kalmanız istenebilir. Eğer ilaç kullanıyorsanız, lütfen hekiminize söyleyin, bazı ilaçların işlem öncesinde kesilmesi veya değiştirilmesi gerekebilir.

İşlem

İşlem genellikle lokal anestezi ile uyanık olarak gerçekleştirilir, ancak bazen uykulu hissetmenize neden olacak sakinleştiriciler verilebilir. Lokal anestezi, cildi kısa süreliğine uyuşturmak için kullanılır. Bebeklerde ve çocuklarda ise çoğunlukla genel anestezi uygulanır. İşlem genellikle 30-45 dakika sürer.

Lokal anestezi etki ettikten sonra cilde küçük bir kesi (insizyon) açılır ve buradan cilt altındaki bir toplardamara ultrason eşliğinde bir iğne ilerletilir.

Daha sonra X-ışınları (floroskopi) kullanılarak toplardamardan santral toplardamlara ince bir kılavuz tel ilerletilir ve ardından santral venöz kateter gönderilir. Kateterin dışarıda kalan kısmı daha sonra geçici bir dikiş ile veya özel bir bandajla (veya ikisi birden) cildinize sabitlenir.

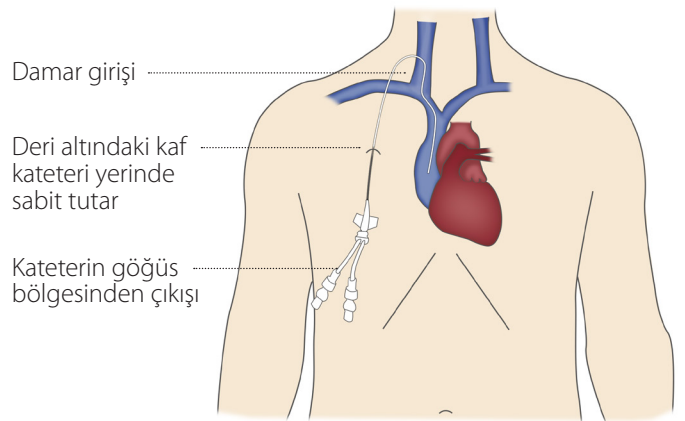
Farklı kateter türleri bulunur; en yaygın kullanılanlar şunlardır:

Tüneli kafli kateterler

(örneğin; Hickman, Groshong tip kateterler)

Bu kateterler cilde küçük bir kesi açılarak boyundaki büyük bir toplardamara yerleştirilir. Daha sonra X-ışınları (floroskopi) kullanılarak toplardamardan göğüsteki bir toplardamara ince bir kılavuz tel ilerletilir ve ardından santral venöz kateter gönderilir.

Kateter boyun bölgesindeki ciltten dışarı çıkmak yerine göğsün üst bölgesinde cilt altında bir 'tünel' içerisinde kalır. Böylece ciltten çıkış bölgesi, boyun toplardamarına girdiği bölgeden biraz daha uzakta kalır.



Tüneli kafli kateter

Riskleri nelerdir?

Kesi açıldığında küçük bir kanama riski vardır. Santral venöz kateter, kan dolaşımı ile doğrudan temasta olduğundan işlem sonrası enfeksiyon riski bulunmaktadır. Az da olsa akciğerin delinmesi ve sönmesi riski de vardır, ancak bu durum son derece nadirdir ve küçük bir tüp yardımıyla akciğer yeniden genişletilerek kolayca tedavi edilebilir.

Kateter tıkanabilir veya yerinden çıkabilir. Bu durum bazen düzeltilebilir. Fakat zaman zaman kateterin değiştirilmesi gerekir.

İşlem sonrası neler olabilir?

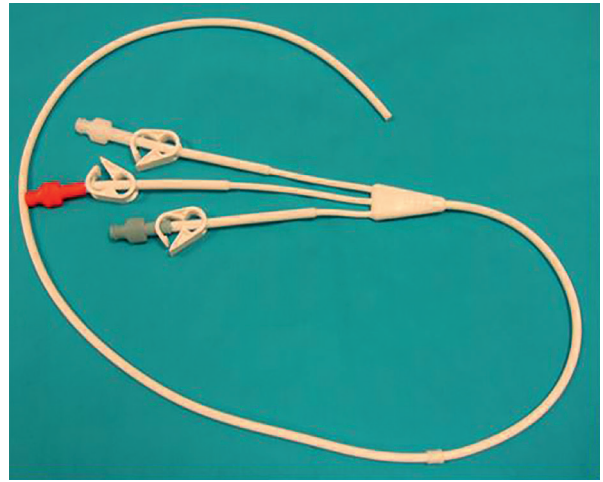
Servise geri döneceksiniz ve santral venöz kateter hemen kullanıma hazır olacaktır. Damar içi sedasyon uygulanmadıysa, işlemden kısa süre sonra bir şeyler yiyip içebilirsiniz. Genel anestezi sonrası kendini kötü hissetme, kusma veya boğaz ağrısı olabilir. Kateterin yerleştirildiği bölgede geçici olarak rahatsızlık hissedebilirsiniz, ancak parasetamol ile (alerjiniz yoksa) kolaylıkla kontrol altına alınabilir.

Pansumanların bakımını nasıl yaparım?

Takip planı nedir?

Kullanılan bandaj türüne göre değişir. Genellikle yara kapatıcı bantlar (küçük yapışkan kağıt bantlar) kullanılır ve beş gün veya daha fazla yerlerinde kalıp sonrasında kendiliğinden düşmeleri beklenir. Erimeyen dikişlerin 5-7 gün sonra alınması gerekir. Sağlık personeli, ne zaman dikişlerin/pansumanların alınacağı ve yaranın kontrol edileceği konusunda size net bilgi verecektir. Aile hekiminiz veya aile hekiminizin hemşiresi bu işlemleri yapabilir, bu nedenle hastaneye tekrar gelmeniz gerekmez.

Tedaviniz devam ettiği müddetçe kateter yerinde kalacaktır. Artık ihtiyaç kalmadığında, kateter lokal anestezi ile çıkarılabilir (çocuklarda genellikle genel anestezi kullanılır). Santral venöz kateter çıkarılırken küçük bir kanama riski bulunur ancak sağlık çalışanları, işlem sonrası bölgeye birkaç dakika süreyle baskı yaparak bu riski en aza indirir.



Hickman tipi kateter

www.cirse.org/patients

Bu belge genel tıbbi bilgiler içerir. Bu belgede yer alan bilgiler profesyonel tıbbi tavsiye, tanı veya tedavi yerine kullanılmamalıdır.